

PETER LION

DE AMERIKAANSE
SINTERKLAAS

Peter Lion

DE AMERIKAANSE SINTERKLAAS

© 2015, 2019 Peter Lion Alle rechten voorbehouden.

© 2022 Vertaling Nedvision Publishing

Nedvision

Nedvision Publishing, Assen, Nederland

nedvision.com info@nedvision.com

ISBN 978 908 308 6095

Omslagontwerp, basislay-out: © 2022 door Dick van der Zee, Teksttraject

Nederlandse vertaling: Peter Krans & Dick van der Zee

Gedrukt in Nederland.

Alle rechten voorbehouden.

Geen enkel deel van dit boek mag worden gereproduceerd of verzonden in welke vorm dan ook of op welke manier dan ook, elektronisch of mechanisch, inclusief fotokopiëren, opnamen of via enig systeem voor het opslaan en ophalen van informatie, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. Verzoeken om toestemming voor het maken van kopieën van enig deel van het werk moeten worden gemaïld naar info@nedvision.com.

Inhoud

	Kaart Luxemburg	5
Hoofdstuk 1	1977	7
Hoofdstuk 2	12
Hoofdstuk 3	18
Hoofdstuk 4	1944	25
Hoofdstuk 5	33
Hoofdstuk 6	45
Hoofdstuk 7	53
Hoofdstuk 8	60
Hoofdstuk 9	71
Hoofdstuk 10	79
Hoofdstuk 11	juli, 1977	104
Hoofdstuk 12	111
Hoofdstuk 13	115
Hoofdstuk 14	125
	Fotogalerij Sinterklaasfeesten van 1977 tot 2014	129
Hoofdstuk 15	138
	Opmerkingen	143
	Herdenking Wiltz 2019	146
	Het Colmar Incident	150
	Over de auteur	154

Aan de leden van de 28th Infantry Division:
ROLL ON!

Aan allen die gediend hebben.

Aan de mensen van Wiltz om altijd te onthouden.

En aan jou, voor je interesse in het ware verhaal.

“Als Luxemburg nog duizend jaar blijft bestaan,
zullen we nog steeds dankbaar zijn voor de Amerikaanse
soldaten en de dappere bevolking, die hun leven riskeerden
of gaven, zodat we in een vrij Europa kunnen leven.”

–Pater Victor Wolff (1977)

Hoofdstuk 1

1977

“Het is ongelooflijk dat we niet allemaal zijn gedood”, mompelde hij met een zware zucht. Door een lichte regen die sinds de ochtend viel, maar die nu minder werd naarmate de middag vorderde, bekeek hij het dichte bos waarin hij zich bevond. Hij was verrast hoe weinig het was veranderd. De bosbodem, met alleen maar streepjes zonlicht op heldere dagen, lag bezaaid met dennennaalden, piekerige varens en dode takken van oude dennen die zich 30 meter of meer naar de hemel uitstrekten. Elke boom was een stille getuige in deze bossen, die Frank McClelland bezocht, aan de rand van Doncols, Luxemburg. Hij kwam hier herinneringen ophalen, zeker, maar ook om te vergeten. Hij kwam in de hoop het antwoord te vinden op een vraag die meer dan dertig jaar leefde in zijn gedachten, verborgen, maar nooit echt vergeten.

Hij was een stevig gebouwde man. Zijn tweeënzestig jaar werden niet verraden door zijn postuur, maar eerder door dunner wordend zwart haar, vermengd met tinten grijs. En ook door een rond, strijdlustig gezicht en een rechthoekige bril met goudmontuur op zijn neus. Naarmate de jaren tussen het nu en de oorlog verstreken, vroeg Frank zich altijd af wat hij anders had kunnen doen op die bitterkoude en sneeuwachtige dag in december 1944. Het was een pijnlijke vraag die hij zichzelf door de jaren heen herhaaldelijk stelde. De tijd kon zijn emotionele en fysieke wonden niet helen. Frank wist dat hij zijn antwoord nooit zou vinden zonder *daarheen* te gaan, *daar* te zijn en *weer* in die bossen te staan. Hij wist dat als hij kon terugkeren naar deze bomenrij in dit stukje bos, hij terug in de tijd zou kunnen gaan. Terug naar 21 december 1944, toen de negenentwintig-jarige sergeant Frank McClelland, MP's* en soldaten voor de laatste keer uit de stad Wiltz begeleidde.

* MP = *Military Police*

De MP's, laatste in de achterhoede van de Amerikaanse 28th Infantry Division, hadden de opdracht gekregen om de stad te verdedigen tegen het aanvallende Duitse leger, zodat de andere soldaten genoeg tijd hadden om zich naar het westen terug te trekken. Nadat de stad was ontruimd, moesten Frank en zijn mannen zich verplaatsen over één van de beschikbare wegen die door de Ardennen kronkelden. Ze moesten de snel oprukkende Duitsers voorblijven en zich een weg banen naar de verzamelplaats Bastogne in België, enkele tientallen kilometers naar het westen.

Het was het begin van het laatste grote Duitse offensief van de Tweede Wereldoorlog. Een offensief dat de [geallieerde] legerleiding hoogst onwaarschijnlijk vond. Het Duitse leger zou in de verdediging zijn, zich terugtrekken in Duitsland en defensieve posities innemen tegen een laatste geallieerde opmars. De val van Berlijn en het einde van de oorlog waren in zicht. Via de troepen deden geruchten de ronde dat er een kleine kans was dat de oorlog met Kerstmis, maar zeker rond nieuwjaar, voorbij zou zijn. Wat de leiding hen niet had verteld, was dat de inlichtingendienst van het leger informatie had die het tegendeel bewees: informatie die erop wees dat de Duitsers troepen groepeerden in de Ardennen. Commandanten van het divisiehoofdkwartier hadden ook informatie genegeerd van de lokale bevolking die in de buurt van de frontlinies woonde. Lokale inwoners waren opgepakt, ondervraagd door de Duitsers en vervolgens weer vrijgelaten. Ze hadden hun leven gewaagd om de Amerikanen te vertellen over wat ze hadden gezien – de opbouw van troepen, tanks en artillerie achter de Duitse linies – maar de informatie werd als onbetrouwbaar gezien en terzijde geschoven.

Het was hier in deze Luxemburgse heuvels, langs een front van 80 km dat beperkt beschermd werd door Amerikaanse troepen dat de Duitsers een verrassende tegenaanval startten. De Duitsers drongen door poreuze Amerikaanse linies in een poging Antwerpen te bereiken, in de hoop een wig te drijven tussen geallieerde troepen. De Slag om de Ardennen was begonnen. In de zes weken van gevechten die volgden, zouden meer dan een miljoen mannen deelnemen aan gevechten die 130 kilometer in geallieerd gebied zouden doordringen. Het zou de grootste en bloedigste veldslag van de oorlog worden. De Amerikanen hadden 89.000 slachtoffers te betreuren, waaronder 19.000 gesneuvelden en meer dan 47.500 gewonden. De Duitse verliezen waren nog groter met naar schatting 100.000 doden, vermisten of gewonden. Daarnaast werden meer dan drieduizend burgers gedood. Sommigen werden door de Duitsers geëxecuteerd voor hulp aan de Amerikaanse soldaten. Terwijl de gevechten woedden, werden tientallen steden in puin geschoten.

In Wiltz werd het hoofdkwartier van de 28th Division onder de voet gelopen door de Duitse voorhoede. In één van de hevigste gevechten van de oorlog hielden Frank en de MP's, samen met een handvol soldaten die vrijwillig achterbleven, de stad bezet tot de ochtend van 20 december. Toen uiteindelijk de troepen en burgers, die met de Amerikaanse troepen wilden vertrekken, uit Wiltz werden verdreven, verzamelden sergeant McClelland

Foto 28th Infantry Division MP's patrouilleren voor Duitse sluipschutters in Percy, Frankrijk, 1944. De soldaat die het dichtst bij de camera staat met zijn rug naar hem toe, is Sgt. Frank McClelland.

Foto: "28th Infantry Division in WWII".

en zijn mannen zich achter een lichte tank en volgden deze uit Wiltz voor de Duitse aanval.

Ze waren ongeveer anderhalve kilometer in de richting van Bastogne gegaan toen ze werden opgemerkt door een Duitse verkenningsseenheid. De Duitsers openden het vuur en schakelden met een Panzerfaust-antitankgranaat de kleine tank uit. Hierop volgde mitrailleur- en geweer- vuur. Frank en de anderen moesten zich verspreiden en zich in de dichte bossen op de heuvels terugtrekken.

Voor de rest van de dag en tot diep in de nacht wisten de mannen de Duitse troepen te ontwijken door zich voorzichtig en rustig door de bossen voort te bewegen. Zware sneeuwval en dichte mistbanken vertraagden hun voortgang, maar zorgden ook voor wat extra dekking. De volgende dag zorgde dezelfde sneeuw en mist die de MP's hadden geholpen, ervoor dat ze nu recht op een groep Duitse soldaten afliepen. De weersomstandigheden hadden de Duitsers zo goed verborgen dat Frank en zijn mannen hen niet zagen of hoorden totdat de Duitsers schreeuwden en het vuur openden. Het gewoonlijk rustige bos werd een rampgebied. Frank en zijn mannen doken instinctief voor dekking naar de grond. Kogels spoten door de lucht, versplinterden bomen en schoten plukjes modder en sneeuw omhoog. Toen

het schieten abrupt stopte, hoorde Frank iemand in het Duits schreeuwen. Voorzichtig richtte hij zijn hoofd op en zag verschillende Duitse soldaten door de mist, rook en bomen naderen. De Duitsers schreeuwden commando's terwijl ze langzaam oprukten, hun wapens hielden ze gericht op de MP's. Hoewel hij alleen maar een paar woorden en zinnen in het Duits begreep, wist Frank dat hem en zijn mannen werd verteld om zich over te geven. Hij keek om zich heen naar de andere mannen. De meesten zagen er alleen maar bang en verward uit, maar twee van hen bewogen niet, de sneeuw om hen heen smolt en kleurde roodbruin. Frank keek weer op naar de oprukkende Duitsers. Ze hielden hun wapens klaar om de Amerikanen te verscheuren. Hun situatie was hopeloos, Frank boog zijn hoofd, ademde diep in en nam de geur van verse sneeuw, natte aarde en kruid in zich op. Hij knielde langzaam, gooide zijn Thompson-machinegeweer opzij en hief voorzichtig zijn armen op, terwijl hij ondertussen zijn adem inhield. Hij zei niets toen hij zich overgaf. Zijn mannen keken elkaar kort aan, de seconden verstreken langzaam als in een slow-motion, ze deden toen met tegenzin hetzelfde als Frank.

Die dag werden de mannen, nu krijgsgevangenen, naar het oosten gemarcheerd door het Luxemburgse platteland en dieper Duits gebied in. Ze hadden geen eten en weinig water en aten sneeuw om op krachten te blijven. Tegen het vallen van de avond werden de koude, hongerige, dorstige en uitgeputte soldaten naar een schuur gebracht net buiten het boerengehucht Nocher. Nadat ze enkele uren in de schuur te hebben gezeten, begonnen de Duitsers hen te ondervragen. De Duitsers wilden alle mogelijke informatie verzamelen over de bewegingen en sterkte van de geallieerde troepen. Omdat hij de hoogste in rang was, begonnen de verhoren met Frank. Hij gaf een Engelssprekende Duitse kapitein, die vraag na vraag op hem afvuurde als antwoord herhaaldelijk alleen naam, rang en serienummer. Zelfs toen de Duitse kapitein die het verhoor leidde klappen uitdeelde in Franks gezicht, noemde hij alleen zijn naam, rang en serienummer. De frustraties van de kapitein groeiden totdat hij uiteindelijk zijn pistool uit zijn holster trok en commando's uitschreeuwde. Drie Duitse soldaten grepen Frank vast en trokken hem de schuur uit. De kapitein was nog steeds boos en stond te schelden. Frank begreep niets van wat de Duitse officier zei, maar toen hij werd opgejaagd, beseftte hij plotseling wat er gebeurde. Hij werd meegenomen om geëxecuteerd te worden. Frank stapte de koude besneeuwde nacht in en verzoende zich met wat er stond te gebeuren, accepteerde zijn lot, wetende dat hij niets anders kon doen. Terwijl hij naar de plek werd geduwd waar zijn leven op het punt stond te eindigen, leunde één van de Duitse soldaten, de oudste van het trio, dicht tegen Frank en fluisterde in gebrekkig Engels tegen Frank: "No shoot". Ondanks zijn angst, was Frank nu stomverbaasd. Hij wierp een blik op het grijnzende, door de strijd getekende gezicht van de Duitser, die een geruststellend gelaat wist te tonen. Franks angst nam snel af, samen met de knoop in zijn maag. Hij wist toen dat dit allemaal een list was die bedoeld was om de andere krijgsgevangenen te verleiden om te praten. Niemand deed dat.

Frank zou de volgende twee maanden als krijgsgevangene doorbrengen. Hij werd overgebracht naar drie verschillende krijgsgevangenkampen in Europa en uiteindelijk naar een kamp in Polen. Tegen die tijd was het Duitse leger weer in het defensief. Hun opmars door Europa was gestopt door de heldendaden en vasthoudendheid van de geallieerden. Franks krijgsgevangenenkamp werd uiteindelijk bevrijd door het Russische leger toen het vanuit het oosten oprukte naar de Duitsers. Voor Frank was de oorlog zo goed als voorbij, maar in die twee maanden als krijgsgevangene en in de hevige nachtmerries die volgden, bleef deze vraag hangen: wat had hij anders kunnen doen om zijn gevangenneming en de dood van twee van zijn mannen te voorkomen?

Nu, na terugkeer in dit bos, realiseerde Frank zich dat hij niets had kunnen veranderen aan de gebeurtenissen van die dag. Hij en zijn mannen hadden simpelweg domme pech gehad. Ondanks al hun training en voorzichtigheid waren de bossen te dicht, de mist te dik, de sneeuw te zwaar en de Duitsers in witte gevechtsskleding te goed verborgen. Hij of zijn mannen hadden ze op geen enkele manier kunnen ontwijken.

Na meer dan dertig jaar had Frank eindelijk zijn antwoord. Hij haalde diep adem, de vochtige avondlucht vulde zijn longen. Hij zag alles nu anders. Alles in zijn geheugen was duidelijker. Hij nam de omgeving nog eens in zich op. “Christus, het is een wonder dat we het zo ver hebben geschopt.”

Hij had zijn vuisten diep begraven in zijn jaszakken. Zonlicht gleed nu tegen de staalgrijze wolken. Hij haalde diep adem en gaf langzaam, opzettelijk, de beboste heuvel een laatste blik. Terwijl hij door de bomen tuurde, voelde hij tranen in zijn ogen opwellen. Hij keek even naar beneden en dacht aan de oorlog en in het bijzonder aan de vrienden die het leven lieten in deze bossen. “Zo zonde”, fluisterde hij. Hij schraapte zijn keel. Weer een diepe ademhaling. Vervolgens draaide hij zich om en ging terug naar de auto. Hij wandelde de paar honderd meter terug naar de natte weg voor houthakkers. Eén van de vele die nu door het bos kronkelden. Bij het begin van het bos zag hij zijn marineblauwe huurauto langs de rand van de weg geparkeerd staan, net zoals hij hem uren eerder had verlaten. Hij had geen geplande route, maar hij wist waar hij naartoe wilde en wat hij wilde zien terwijl hij zijn stappen van drie decennia geleden volgde. Uiteindelijk zou hij naar | het vliegveld in Frankfurt rijden voor de reis naar huis, maar voorlopig had hij de hele week om de oorlog te herbeleven. Dat vond hij prima. Morgen zou hij Duitsland inrijden, naar de plek van het eerste kamp waar hij gevangen was gehouden. Maar vanavond zou hij naar Wiltz gaan. Wat hem betreft was zijn krijgsgevangenschap daar begonnen toen hij en zijn mannen het bevel kregen om de stad te behouden. Bovendien was Wiltz de dichtstbijzijnde stad waar hij wist dat hij een hotel kon vinden.

Hij dook in de kleine Europese auto en grinnikte om zijn verstrooidheid. Hij had de sleutels in het contact laten bungelen, maar hij had zich tenminste niet buitengesloten van de auto. Hij startte de motor, manoeuvreerde de auto voorzichtig rond op de onverharde weg en reed naar het oosten. Een paar minuten later ging hij een bocht om en zag het bord met de tekst “WILTZ 6 km”.